

Com a introducció fraterna

SALVEM-NOS AMB EL PLANETA

20 anys enrere l'ecologia la tractaven ben poques persones, titllades fins i tot de bucòliques o derrotistes. No era pas un tema seriós ni per a la política, ni per a l'educació, ni per a la religió. Es podia venerar Francesc d'Assís com a sant de les flors i els ocells, però sense més compromís.

Ara, i vés a saber si ja molt tard, el món sencer s'està sensibilitzant, atuït per les notícies i les imatges de cataclismes actuals i de previsions pessimistes que omplen els nostres telenotícies. I ja són molts els congressos i els programes que ventilen com un tema vital l'ecologia, despellant les causes i urgint propostes concretes sobre el medi ambient. Fins i tot els nens en saben ara d'ecologia...

El tema és nou, doncs, i desesperadament urgent. Acabem de descobrir la Terra, el nostre Planeta, com la casa comuna, l'única que tenim, i estem descobrint que som una unitat indissoluble de relacions i de futur.

Davant les despeses astronòmiques en els espais siderals, davant l'assassí negoci de l'armamentisme, davant el consumisme i luxe d'una privilegiada parcel·la de la Humanitat, ara anem sabent que el repte és tenir cura d'aquest Planeta. La darrera gran crisi, filla del capitalisme neoliberal, embrutit en la usura i el balafament, que ha ignorat cínicament tant el patiment dels pobres com les limitacions reals de la Terra, ens està ajudant a obrir els ulls i esperem que també el cor. Leonardo Boff defineix 'El crit de la Terra' com 'el crit dels pobres' i James Lovelock ens avisa sobre 'La revenja de la Terra, -la teoria de Gaia i el futur de la Humanitat-'. "Durant milers d'anys la Humanitat ha explotat la Terra sense tenir en compte les conseqüències. Ara que l'escalfament global i el canvi climàtic són evidents per a qualsevol observador imparcial, la Terra comença a revenjar-se", afirma Lovelock. Estem tractant la Terra com un afer ben just econòmic i li exigim a la Terra molts de deures i ignorem els drets de la Terra.

Certs especialistes i certes institucions internacionals ens han estat mentint. La mà invisible del mercat no resolia el desastre mundial. Com més lliure era el comerç, més real era la fam. Segons la FAO, el 2007 hi havia 860 milions de famolencs; el gener del 2009 ja eren 109 milions més. La meitat de la població africana subsahariana, per citar un exemple d'aquesta Àfrica crucificada, malviu en extrema pobresa. La lletania de violència i desgràcies provocades no s'acaba. Al Congo hi ha 30.000 nens soldats disposats a matar i a morir a canvi de menjar; el 17% de la forest amazònica es va destruir en cinc anys, entre el 2000 i el 2005; la despesa de Llatinoamèrica i el Carib en defensa va créixer un 91% entre el 2003 i el 2008; una desena d'empreses multinacionals controlen el mercat de llavors arreu del món. Els Objectius del Mil·lenni s'han evaporat en la retòrica i en les seves reunions elitistes els països més rics han dit de manera covarda que no poden fer més per revertir el quadre.

És tradició de la nostra Agenda abordar cada any un tema major, d'actualitat calenta. No podíem, lògicament, deixar de banda aquest tema volcànic.

El tema és ampli i complex. Som nosaltres o és el planeta qui està en crisi mortal? Apostàvem per tres títols per aquesta Agenda 2010 que apunten possibles enfocaments. "Salvar el Planeta", "Salvarem el Planeta?", "Salvem-nos amb el Planeta". Vam optar pel darrer títol, perquè tècnics i profetes ens vénen recordant que nosaltres també som el Planeta; som Gaia, estem despertant per a una visió més holística,

més integral; estem descobrint, finalment, que el Planeta Terra també és el Planeta Aigua. Un llibre infantil recent es titula precisament "Ajudo el meu Planeta". La salvació del Planeta és la nostra salvació i no manquen especialistes que afirmen que el Planeta se salvarà seguint el curs de l'Univers i, mentrestant, la vida humana i totes les vides del Planeta seran una ombra del passat.

L'Agenda no vol pas ser pessimista, no ho pot ser. Vol ser realista, comprometre's amb la realitat i abraçar vitalment les causes que promouen una ecologia esperançada i esperençadora.

Aquesta ecologia profunda, integral, ha d'incloure tots els aspectes de la nostra vida personal, familiar, social, política, cultural, religiosa... I "el salvament del Planeta" ha de ser part fonamental del programa de totes les institucions polítiques i socials, a nivell local, nacional i internacional. Rebutjant i superant l'actual democràcia de baixa intensitat, urgeix implantar una democràcia d'intensitat màxima i, més explícitament, una "biocràcia còsmica". Urgeix crear, estimular, potenciar en totes les religions i en tots els humanismes una espiritualitat "profunda i total" de signe positiu, d'actitud profètica en l'alliberament de qualsevol mena d'esclavitud; vivint militant per una nova valoració de tota vida, de la matèria, del cos, de l'eros. L'ecofemisme surt a la recerca d'un repte fonamental, Gaia és femenina. S'imposa una nova relació amb la natura, naturalitzant-nos com a natura que som, i humanitzant la natura en la qual vivim i de la qual depenem. Jo sóc jo, diria el filòsof, i la natura que m'envolta.

El millor que té la Terra és la Humanitat, malgrat totes les bogeries que hem comès i seguim cometent, veritables genocidis i veritables suïcidis col·lectius.

Afavorint aquest canvi radical que se'ns postula i proclamant que una altra ecologia en una societat humana és possible, ens fem nostres aquests dos punts del *Manifest de l'Ecologia Profunda*: "El canvi ideològic consisteix principalment a valorar la qualitat de la vida –de viure en situacions de valor intrínseques– més que no pas en tractar sense parar d'aconseguir un nivell de vida més elevat. S'haurà de produir una presa de consciència profunda de la diferència que hi ha entre creixement material i el creixement personal independent de l'acumulació de béns tangibles". I el Manifest afegeix: "Els que subscriuen els punts que s'enuncien en el *Manifest*, tenen l'obligació directa o indirecta de treballar per tal que aquests canvis es produeixin, necessaris per la supervivència de totes les espècies del Planeta", incloent "la santa i pecadora" espècie humana.

Militants i intel·lectuals compromesos amb les grans causes estan preparant una *Declaració Universal del Bé Comú Planetari* que s'expressa a través de quatre pactes: 1) El Pacte *ecològic natural*, responsable de protegir la Terra. 2) El Pacte *ecològic social*, responsable d'unir totes les esperances i voluntats. 3) El Pacte *ecològic cultural*, que s'ha de basar en la promoció del pluralisme, de la tolerància i de la trobada de la Humanitat amb els ecosistemes, els biomes, la vida del Planeta. 4) El Pacte *ecològic ètic espiritual*, fundat en la dimensió de la cura, la compassió, la responsabilitat de tots amb tot.

Hem d'escoltar allò que ens diuen simultàniament les noves ciències i les noves teologies. Volem viure aquest kairós ecològic de militància i de mística amb el Déu de tots els noms i totes les utopies.

Amb Jesús de Natzaret molts de llibertaris, profetes i màrtirs a la Nostra Amèrica ens precedeixen i ens acompanyen en aquesta marxa pel desert cap a la "Terra sense Mals".

És una utopia absurda? Només utòpicament ens salvarem. L'arrogància dels poders, el lucre desenfrenat, la prepotència, les claudicacions ens vénen a desanimar; però nosaltres ens neguem al desànim, a la corrupció, a la resignació. La Pacha Mama i Gaia són vives, són vivificadores. Cap estructura de mort podrà vèncer la Vida.

PERE CASALDÀLIGA

